

Tā Mātau Kaupapa Tika Tangata

Mō tā mātau Tauākī Tūranga Tika Tangata me te Mahere Mahi 2020

E whakaute ana, e kōkiri ana mātau i ngā tika tangata i roto i ā mātau mahi katoa i te mea ka āwhina tēnei i a mātau ki te whakatutuki i tā mātau matawhānui hei āwhina i ā mātau kiritaki, hapori, tāngata hoki kia houkura ai, kia tipu ai. He whakarāpopototanga tēnei tuinga o tā mātau Tauākī Tūranga Tika Tangata me te Mahere Mahi 2020 (Tauākī Tūranga), ā, me tiroiro kia mārama pū ai ki tā mātau kaupapa tika tangata.

Ko te tikanga ka whai mōtika e whakamanatia ana huri noa i te ao ngā tāngata katoa, ā, kei tēnā, kei tēnā tētahi kawenga ā-hapori ki te whakamana, ki te whakaute hoki i ngā mōtika o tangata kē.

Ō mātau paihere, mātāpono hoki

E tautoko ana, e hāngai ana hoki ki tā mātau Ngā Mātāpono mō Ngā Mahi Pakihi, i takea mai tā mātau kaupapa i ngā paerewa whai mana o te wā pēnei ki:

- Te Pire Mōtika o te Ao
- Te Whakapuakanga Whakahaere ā-Mahi o te Ao mō Ngā Mātāpono Taketake me Ngā Tika i te Mahi

Ina whakamahia ēnei paerewa, ka ū mātau ki ngā pou tarāwaho whai mana o te ao ka whakatakotoria mā:

- Ngā Mātāpono Aratohu o Te Kotahitanga o Ngā Whenua o Te Ao mō Te Pakihi me ngā Tika Tangata
- Te Kaupapa 2030 a Te Kotahitanga o Ngā Whenua o Te Ao mō Te Whanaketanga Ukauka (me ōna Whāinga Whanaketanga Ukauka 17)
- Ngā Aratohu Umanga Pakihi ā-Ao a Te Rōpū Mahi Tahi me Te Whanaketanga Ōhanga (OECD)

- Te Kawenata Tokotoru Rōpū Mahi ā-Ao mō ngā Kamupene ā-Ao me Te Kaupapa Here Pāpori

E tautoko ana hoki mātau i ngā paerewa ahumahi e whai ake:

- Te Whakaaetanga ā-Ao a Te Kotahitanga o Ngā Whenua o Te Ao
- Ngā Mātāpono o Te Weheruatanga o Te Ao
- Ngā Mātāpono Haumi Whai Kawenga

E hāngai ana ngā mātāpono me ngā aratohu kua whakatakotoria ki tā mātau Tauākī Tūranga ki ngā parani me ngā kamupene katoa a Westpac Group, ā, he whetū mārama tēnei mō ā mātau kaimahi, kiritaki, hoa-pakihī, kaiwhakarato, kaikirimana me ngā kaiwhakarato tuku ratonga, me te hapori whānui. Kua whakaaehia tēnei e te Poari me te Rōpū Ārahi, tae atu ki te Pouārahi.

Tā mātau aronga

E tautoko ana, e hāngai ana hoki ki tā mātau Ngā Mātāpono mō Ngā Mahi Pakihi, i takea mai tā mātau kaupapa i ngā paerewa whai mana o te wā pēnei ki:

- Te Pire Mōtika o te Ao
- Te Whakapuakanga Whakahaere ā-Mahi o te Ao mō Ngā Mātāpono Taketake me Ngā Tika i te Mahi

Ina whakamahia ēnei paerewa, ka ū mātau ki ngā pou tarāwaho whai mana o te ao ka whakatakotoria mā:

- Ngā Mātāpono Aratohu o Te Kotahitanga o Ngā Whenua o Te Ao mō Te Pakihi me ngā Tika Tangata
- Te Kaupapa 2030 a Te Kotahitanga o Ngā Whenua o Te Ao mō Te Whanaketanga Ukauka (me ōna Whāinga Whanaketanga Ukauka 17)
- Ngā Aratohu Umanga Pakihi ā-Ao a Te Rōpū Mahi Tahi me Te Whanaketanga Ōhanga (OECD)

- Te Kawenata Tokotoru Rōpū Mahi ā-Ao mō ngā Kamupene ā-Ao me Te Kaupapa Here Pāpori

E tautoko ana hoki mātau i ngā paerewa ahumahi e whai ake:

- Te Whakaaetanga ā-Ao a Te Kotahitanga o Ngā Whenua o Te Ao
- Ngā Mātāpono o Te Weheruatanga o Te Ao

Ngā Mātāpono Haumi Whai Kawenga E hāngai ana ngā mātāpono me ngā aratohu kua whakatakotoria ki tā mātau Tauākī Tūranga ki ngā parani me ngā kamupene katoa a Westpac Group, ā, he whetū mārama tēnei mō ā mātau kaimahi, kiritaki, hoa-pakihī, kaiwhakarato, kaikirimana me ngā kaiwhakarato tuku ratonga, me te hapori whānui. Kua whakaaehia tēnei e te Poari me te Rōpū Ārahi, tae atu ki te Pouārahi.

Tā mātau kaupapa

Kua whaoina ō mātau mātāpono ki ngā kaupapa here, ngā tauākī, ngā pou tarāwaho, ngā mahere mahi hoki e tautoko ana i ā mātau mahi i ia rā. Mā ēnei ka haere tonu ā mātau tukanga tātaritanga e whakamahia ana puta noa i tā mātau mekameka whai painga.

Ko tā mātau aronga ki te mōreatanga, ko ā mātau rautaki taumata ā-Rōpū, ko ā mātau mahere mahi ā-kaupapa, ka noho hei tūāpapa mō ngā kaupapa here, ngā tauākī hoki, ngā pou tarāwaho hoki, ngā mahere mahi hoki, e hāngai ana.

He wāhanga tō te Rautaki Whakahaere Mōreatanga a tō mātau Poari me ngā pou tarāwaho mōreatanga mō te āhua o tā mātau whakaute i ngā tika tangata. Hei taurira, e

whakaute ana mātau i ngā tika tangata kua whakatūturutia ki ngā ture o te motu mā tā mātau Pou Tarāwaho Whakahaere Tautukunga. I tua atu i te tautuku ki ngā ture o te motu, ka whakahaere mātau i ngā mōreatanga ki te tika tangata, arā, ko te mōreatanga ki te ingoa pai, ki te rironga pūtea nā te kore kite atu, nā te kore whakatika rānei i ngā take tika tangata o nāianei, e puta mai ana rānei, hei momo mōreatanga ki te ukauka i raro i tā mātau Pou Tarāwaho Ukauka mō te Whakahaere Mōreatanga.

Ka hāpai ngā rautaki taumata rōpū maha ki te āhua o tā mātau whakaute, kauneke hoki i ā mātau tika tangata tāpua. Kei roto i ēnei ko:

- Ngā rautaki whakaarotau a te Rōpū mō te Arowhanonga Mahinga, Kaiārahi Ratonga, Hurihanga Matihiko, Tipuranga Hāngai, me te Panonitanga Ohu Mahi.
- Te rautaki Ukauka ā-Rōpū me te tautoko i ngā rautaki ukauka ā-wāhanga, ā-rohe hoki.
- Pou Tarāwaho Pānga Pāpori, tae atu ki tētahi aronga kia Āwhina i te wā e raru ana, me te Haumi ki te oranga ōhanga me te whaihua nui ake.
- Ko Ngā Mahere Mahi ā-Motu me ngā mahere Urunga, Whakaurunga ā-Pūtea hoki, Whakahoanga hoki o Ahitereiria

Kei te rapu huarahi hoki mātau ki te whakawhanake whanaungatanga me te hunga whai pānga e whakaute ana, e kauneke ana i ngā tika tangata, tae atu ki ngā kaiwhakarato ratonga, patui pakihī, hapori hoki e:

- Pūmau ana kia tuwhera tō rātau hanganga mana ārahi me ngā mahi.
- Tika ana te taute me te hunga whai pānga kia anganui ki ngā māharahara.
- Āta whakahaere ana i ngā mōreatanga ki te ukauka me ngā whai wāhitanga e hāngai ana ki ā rātau mahi.

Ā mātau urupare ā-tūranga

He tikanga ā mātau hei ārahi i a mātau me pēhea te whakaute me te kauneke i ngā tika tangata e ai ki ō mātau tūranga mahi hei:

- **Kaituku mahi** - Te whakaute me te kauneke i ngā tika tangata o ā mātau kaimahi
- **Kaiwhakarato ratonga kiritaki** - Te whakaute me te kauneke i ngā tika tangata o ā mātau kiritaki mā tā mātau kī taurangi kiritaki
- **Kaihoko** - Te whakatakoto i ngā tūmanako mō ā mātau kaiwhakarato, me te tuku whai wāhitanga mō ngā kaiwhakarato e tautoko ana i ngā tika tangata
- **Kaiwhakarato ratonga pūtea** - Te whai whakaaro ki ngā tika tangata i roto i ā mātau mahi pūtea, haumi hoki
- **Kaitautoko i ngā hapori** - Te tautoko me te kauneke i ngā tika tangata i roto i ō mātau hapori, me te toro atu ki ērā e pēhia ana e ngā uauatanga, me ngā lwi Taketake

- **Pakihī kawenga** - Te tautoko i ngā mahinga ki ngā whakariterite kāwanatanga me ngā takoha tōrangapū, ngā tikanga ahumahi, te utu tāke, me te taihara pūtea

E whakarārangi ana ngā mahi o tā mātau Mahere Mahi Tika Tangata 2020 hei whakakaha ake i tā mātau pou tarāwaho tika tangata me te whakapai ake i ngā putanga tika tangata i ia tūranga.

E tautoko ana ā mātau pūrongo mahinga e pā ana ki te ukauka ki te whakaputa i tā mātau anga whakamua tika tangata e hāngai ana ki te Pou Tarāwaho Pūrongo Mātāpono Ārahi UN me te wāhanga o tā mātau 'Te Whakapuaki mō te Anga Whakamua' ki te tari Whakaaetanga ā-Ao a te UN i ia tau. E taunaki ana mātau i ngā mahi mana ārahi tōtika o tā mātau pou tarāwaho tika tangata mā te pūrongo me te aroturuki mahinga, te tūhonohono ki te hunga whai pānga, me te taunaki i te urunga ki ngā tikanga whakamau me te rongoā.

Ā mātau tikanga hunga whai pānga me te whakamau

E kaha ana mātau ki te tūhonohono ki te hunga whai pānga kia matawhānui ake tō mātau mōhio ki ō rātau tūmanako me te hāpai i te mōhio me te mārama ki ngā tika tangata. E tautokohia ana tēnei e ngā tikanga whakamau ara-maha, tae atu ki tā mātau:

- **Kaupapa Here Tiaki Kaiwhāki** – Me ngā tikanga whakaara hē (ā-huna hoki) mā ngā kaimahi, kaiāwhina hoki, kaikirimana hoki, kaitohutohu hoki.
- **Ngā Kaupapa Here Whakahaerenga Tūmataitinga me te Amuamu** – Me te urupare kiritaki me ngā tikanga whakahaere amuamu, tae atu ki te Imēra CustomerExperienceWestpacGroup@westpac.com.au.
- **Kaitaunaki Kiritaki** – He motuhake, he whai mana hoki ki te whakarite raruraru

mō ngā kiritaki; ka taea te takahuri whakatau i tukuna e tā mātau tukanga whakatau raruraru ā-roto; ā, e herea noatia ana mātau ki te rapa rongoā mā ngā kiritaki me te kore whai whakaaetanga i te Pouārahi.

- **Tira Ukauka ā-Rōpū** – E tuwhera ana ki te iwi whānui katoa mō ngā uiui me te kōrero mō tā mātau kaupapa tika tangata, mā te Imēra hoki sustainability@westpac.com.au.

Ko te ito o Westpac mehemea ka hē tā mātau mahi, kātahi ka whakatikaina e mātau. Hei taura, e tautoko ana Tā Mātau Kī Taurangi Ratonga e aro ana ki te whakapai ake i ngā paerewa ratonga me te whakarite ko ngā kiritaki te iho o ā mātau mahi. Tae atu tēnei ki tētahi taura o te whakamana i ā mātau tāngata hei tuku whakatau mō te painga o ngā kiritaki.

Mō ētahi atu mōhiohio

Tirohia tā mātau [Tauākī Tūranga](#) mō ētahi mōhiohio anō mō ō mātau mātāpono tika tangata, mō tā mātau kaupapa, urupare ā-tūranga hoki, te mana ārahi o tā mātau pou tarāwaho tika tangata, me tētahi rārangi o

ngā kaupapa here e hāngai ana, tauākī hoki, pou tarāwaho hoki me ngā mahere mahi e hāngai ana ki ā mātau tukanga tātaritanga tika tangata e ai ki ngā tūmanako o te hunga whai pānga.